

UZNESENIE Z JEDNANIA KONFERENCIE ČESKEJ PEDOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI
A SLOVENSKEJ PEDOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI

PÔDA V MODERNEJ INFORMAČNEJ SPOLOČNOSTI

KONANEJ V DŇOCH 20-23.8.2007 V ROŽNOVĚ POD RADHOŠTĚM
A ODPORÚČANIA PRE ĎALŠIE POSTUPY V OCHRANE PÔDY

Preambula

Pôda ako neobnoviteľný prírodný zdroj je stále intenzívnejšie vystavovaná pôsobeniu degradačných faktorov, čo spôsobuje poškodzovanie a znehodnocovanie jej vlastností s negatívnymi dôsledkami na životné prostredie, zdravie ľudí ale aj ekonomiku. V tomto zmysle je veľmi pozitívne vnímaný proces prípravy rámcovej smernice pre ochranu pôdy EU (Communication of the Commission "Towards a Thematic Strategy on Soil Protection" (COM(2002)179)), ktorej hlavnými oblasťami riešenia sú:

- identifikácia ohrozených oblastí degradačnými faktormi
- riešenie otázok kontaminácie pôdy
- programy nápravných opatrení

Hlavné problémové otázky a úlohy ochrany pôdy, ktoré vyplynuli z jednania konferencie

- Ø Problematiku plošnej ochrany je nutné účinnejšie premietnuť do novo pripravovaných územne plánovacích dokumentácií, najmä zásad územného rozvoja. Najdôležitejšie je podporiť zavedenie účinných ekonomických mechanizmov pre minimalizáciu záberov pôdy a uskutočňovanie rekultivácie. Základným predpokladom v tomto smere je vytvorenie legislatívnych opatrení pre využitie brownfields pre novú investičnú výstavbu a ochrany pôd v urbanizovaných a priemyselných oblastiach.
- Ø Pomocou legislatívnych nástrojov účinne regulovať vstupy látok do pôdy tak, aby nedochádzalo k zhoršovaniu jej fyzikálnych, chemických a biologických vlastností. Reguláciu vstupu látok a hodnotenie obsahu kontaminantov možno založiť na analýze ekologických a humánnych rizík pri rešpektovaní heterogenity pôdnych vlastností. Súčasne však podporovať bezrizikóvu aplikáciu organicky bohatých substrátov (kalov ČOV, sedimentov, kompostov, biomasy a pod.) na pôdu pre účely návratu organickej hmoty do pôdy.
- Ø Zabezpečiť pokračovanie systematického monitoringu lesných pôd, poľnohospodárskych pôd a pôd chránených území, ako nezastupiteľného zdroja dát pre hodnotenie stavu a vývoja pôdneho fondu.
- Ø Tvorbu kvalitných informácií o pôde považovať za nevyhnutnú podmienku pre účinnú ochranu pôdy, pri súčasnom zabezpečení permanentného prístupu k týmto informáciám pre širokú laickú, ale aj odbornú verejnosť.
- Ø Dôležitým predpokladom je zvýšenie vydavateľskej činnosti rezortov a organizácií relevantných k ochrane pôdy pre zlepšenie a povýšenie úrovne spoločenského a individuálneho povedomia vo vzťahu k pôde.
- Ø Pre lepšiu ochranu kvality pôdy je nutné dôslednejšie prepojiť sféru vedy a výskumu so štátnou správou. V tejto súvislosti vytvoriť poradné orgány na rezortnej úrovni pre riešenie otázok ochrany pôdy.

Návrhy na podporu výskumu v oblastiach

- Tvorby digitálnych, informačných a poznatkových systémov permanentne rekonfigurujúce obsahy ako rozhodujúce oblasti rozvoja výskumu pôdy, jej využitia a ochrany, orientácie na hľadanie spôsobov a metód detekcie vlastností pôdneho krytu pri využití metód DPZ.
- Tvorby priestorových informácií pre multifunkčné využitie pôdy v krajine, detekcia a predikcia vlastností a kvality pôdneho krytu, vrátane degradácie pôdy ako aj tvorby informácií využiteľných pri hodnotení pôdy, návrhu spôsobu jej udržateľného využívania a efektivity ochrany.
- Riešenia významu pôdy a jej využitia pri znižovaní obsahu skleníkových plynov v ovzduší a sekvestrácia uhlíka. Analýzy, hodnotenia, modelovanie vývoja parametrov pôdy v čase a tvorba priestorových informácií ako východisko pre účinnú ochranu pôdy a zmiernenie rizík v dôsledku klimatickej zmeny.
- Využívania biomasy lesných priestorov s ohľadom na zachovanie biogeochemických kolobehov a produkčnej schopnosti stanovišťa. Aplikácia organicky bohatých substrátov na pôdy: prínosy verzus riziká.
- Riešenia následkov nutričnej degradácie lesných pôd vplyvom dlhodobej acidifikácie s využitím nápravných opatrení a zmeny hospodárskych postupov.
- Regulácie vodného režimu v krajine a retenčnou schopnosťou krajiny s využitím pozemkových úprav a regulačných technológií (manažment pôdy, plodín a vstupov).
- Účinného riešenia protieróznej ochrany poľnohospodárskych a lesných pôd a pôdoochranných funkcií lesa, najmä v horských oblastiach.
- Riešenia možností a podmienok, resp. obmedzenia antropogénnych vplyvov na pôdu, najmä kontaminácia a fyzikálna degradácia. Riešenie ekologických a humánnych rizík výskytu kontaminantov v pôdach, ich zmesí v rôznych podmienkach – rizikové scenáre. Biodostupnosť ako kľúč k identifikácii rizika kontaminantov v pôdnom prostredí.